Local Administration Journal 17(4) • October – December 2024 • 605-618

Received: July 17, 2024 • Revised: November 4, 2024 • Accepted: November 4, 2024
RESEARCH ARTICLE

Legal Challenges in Defining and Regulating Non-Fungible Tokens

Danita Viva
Faculty of Interdisciplinary Studies, Khon Kaen University, Nong Khai Campus, Nong Khai, Thailand

Paramaporn Weeraphan
Faculty of Interdisciplinary Studies, Khon Kaen University, Nong Khai Campus, Nong Khai, Thailand

Acharaporn Seehawattana
Faculty of Interdisciplinary Studies, Khon Kaen University, Nong Khai Campus, Nong Khai, Thailand

Peachaya Jongudomkarn
Faculty of Interdisciplinary Studies, Khon Kaen University, Nong Khai Campus, Nong Khai, Thailand

Abstract
The objective of this research is to study concepts and theories regarding non-fungible tokens (NFTs) as digital assets. It also aims to examine the issues surrounding the legal status and regulation of NFTs in Thailand, and to propose appropriate guidelines for defining their legal status and regulatory framework in alignment with the characteristics of such digital assets. The researcher has conducted a study by collecting information from documents, legal texts, books, academic articles, and electronic data from relevant agencies, including guidelines for determining the legal status and regulatory approaches for NFTs in the United States, England, and Singapore. The study found that currently, Thailand has not yet clearly defined the legal status of NFTs, nor has it established specific legal measures for their regulation. As a result, the trading of NFTs cannot be appropriately regulated. The researcher found that NFTs have the status of property under the Civil and Commercial Code and proposes guidelines for regulating NFTs. It is suggested that a specific definition of non-fungible token digital assets should be included in the Royal Decree on Digital Asset Businesses B.E. 2561. Additionally, there should be guidelines for interpreting and adapting the aforementioned law to broaden its scope of application to encompass NFTs.

Keywords
non-fungible token, digital token, digital assets

CORRESPONDING AUTHOR
Danita Viva, Faculty of Interdisciplinary Studies, Khon Kaen University, Nong Khai Campus
112 M.7 , Nong Kom Ko, Mueang, Nong Khai 43000, Thailand. Email: Danita.marriage@gmail.com
© College of Local Administration, Khon Kaen University. All rights reserved.

ปัญหาทางกฎหมายในการกำหนดสถานะและการกำกับดูแลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้

ดณิตา วิวาห์
คณะสหวิทยาการ วิทยาเขตหนองคาย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ปรมาภรณ์ วีระพันธ์
คณะสหวิทยาการ วิทยาเขตหนองคาย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

อัจฉราพร สีหวัฒนะ
คณะสหวิทยาการ วิทยาเขตหนองคาย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ภีชญา จงอุดมการณ์
คณะสหวิทยาการ วิทยาเขตหนองคาย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ
การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้และศึกษาปัญหาการกำหนดสถานะทางกฎหมายของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้และปัญหาการกำกับดูแลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ในประเทศไทยและเพื่อเสนอแนวทางการกำหนดสถานะทางกฎหมายและการกำกับดูแลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของสินทรัพย์ดิจิตอลดังกล่าว โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรากฎหมาย หนังสือ บทความวิชาการและข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมถึงแนวทางกำหนดสถานะทางกฎหมายและแนวทางการกำกับดูแลของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และประเทศสิงคโปร์ จากการศึกษาปัญหาพบว่า ปัจจุบันประเทศไทยนั้นยังไม่มีการกำหนดสถานะทางกฎหมายของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ไว้อย่างชัดเจน รวมถึงไม่มีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ไว้โดยเฉพาะ จึงไม่สามารถกำกับดูแลการซื้อขายโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ได้อย่างเหมาะสม ผู้วิจัยพบว่าโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้มีสถานะเป็นทรัพย์สิน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเสนอแนวทางในการกำกับดูแลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ โดยเห็นว่าควรกำหนดนิยามสินทรัพย์ดิจิทัลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ไว้โดยเฉพาะในพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 และควรมีแนวทางในการตีความและการปรับใช้กฎหมายดังกล่าวให้มีขอบเขตการบังคับครอบคลุมถึงโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้

คำสำคัญ
โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้, โทเคนดิจิทัล, สินทรัพย์ดิจิทัล

บทนำ

หากพิจารณาจากกฎหมายของประเทศไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัลนั้น ปัจจุบันได้มีการตรากฎหมายเพื่อกำหนดมาตรการในการกำกับดูแลและการบริหารจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล การระดมทุนต่อประชาชนผ่านการเสนอขายโทเคนดิจิทัล การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล และการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล คือ พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 โดยสินทรัพย์ดิจิทัลที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายดังกล่าว ได้แก่ “คริปโทเคอร์เรนซี” และ “โทเคนดิจิทัล”

พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 มิได้มีการกล่าวถึงหรือให้คำนิยามหรือกำหนดสถานะทางกฎหมายของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (Non-Fungible Token) ไว้โดยเฉพาะเจาะจง มีเพียงการกล่าวถึงในเรื่องของการกำหนดประเภทของสินทรัพย์ดิจิทัลที่อยู่ภายใต้การควบคุมและการกำกับดูแลตามพระราชกำหนดนี้เท่านั้น จึงทำให้เกิดปัญหาที่ต้องมีการพิจารณาว่า โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) แต่ละชนิดนั้นจะอยู่ภายใต้นิยามของสินทรัพย์ดิจิทัล ตามพระราชกำหนดฯ ดังกล่าวหรือไม่ ประกอบกับปัจจุบันประเทศไทยนั้นยังไม่มีการตรากฎหมายที่รองรับการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ไว้เป็นการเฉพาะ จึงส่งผลทำให้เกิดความไม่ชัดเจนถึงสถานะทางกฎหมายของการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) เช่นกัน

ปัญหาการไม่กำหนดสถานะทางกฎหมายให้กับสินทรัพย์ดิจิทัล โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ถือได้ว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทยมาระยะหนึ่งแล้ว อันส่งผลให้เกิดความไม่ชัดเจนในการได้มาซึ่งสิทธิของบุคคลผู้ทำการซื้อผลงาน โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาและวิเคราะห์หลักการและที่มาของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดสถานะทางกฎหมายของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) และเพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้นว่าตามกฎหมายไทยบุคคลผู้ซื้อโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) นั้นจะได้รับทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างไร และอีกทั้งจะได้รับความคุ้มครองจากการได้มาซึ่งสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นประการใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ และศึกษาปัญหาการกำหนดสถานะทางกฎหมายของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) และปัญหาการกำกับดูแลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ของประเทศไทย

2) ศึกษาแนวทางการกำหนดสถานะทางกฎหมายของ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) และการกำกับดูแลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ของต่างประเทศ

3) เสนอแนวทางการกำหนดสถานะทางกฎหมายและการกำกับดูแลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ในประเทศไทย

แนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดในการกำหนดสถานะของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้

เนื่องจากโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ หรือ NFT เป็นสินทรัพย์ดิจิทัลรูปแบบใหม่ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย แต่ยังไม่มีกฎหมายเฉพาะที่ชัดเจน จึงทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการบังคับใช้กฎหมายและการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่ถือครองสินทรัพย์ดังกล่าว ดังนั้น การพิจารณาแนวคิดในการกำหนดสถานะทางกฎหมายของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) จึงมีความสำคัญ โดยสามารถพิจารณาได้จาก 3 แนวคิดหลัก ได้แก่ (1) แนวคิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ซึ่งพิจารณาว่าโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) มีคุณสมบัติครบถ้วนตามนิยามของทรัพย์สินหรือไม่ (2) แนวคิดเกี่ยวกับสัญญา ซึ่งพิจารณาว่าโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) เป็นสัญญาหรือหรือไม่ และ (3) แนวคิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งพิจารณาว่าโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ได้รับความคุ้มครองในฐานะทรัพย์สินทางปัญญา ได้หรือไม่

แนวคิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

ในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อพิจารณา The United States Code 102(9)13 จะเห็นได้ว่า “ทรัพย์สิน” หมายถึงผลประโยชน์ใด ๆ ในทางทรัพย์สิน เว้นแต่ ที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เรือเดินทะเลที่เป็นเรือรบ เรือลาดตระเวน เรือบรรทุกอากาศยาน เรือรบทำลาย หรือเรือดำน้ำ และบันทึกของรัฐบาล ดังนั้นกฎหมายทรัพย์สินของสหรัฐอเมริกาเป็นกฎหมายที่พิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยมีทรัพย์เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น สิทธิและหน้าที่ระหว่าบุคคลที่มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์นั้นและบุคคลอื่น เป็นต้น มิใช่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทรัพย์ ทั้งนี้ทรัพย์สินตามกฎหมายสหรัฐอเมริกาอาจเป็นวัตถุที่มีรูปร่าง เช่น ที่ดิน สัตว์ ป่า ทรัพยากรธรรมชาติน้ำ เป็นต้น และวัตถุที่ไม่มีรูปร่าง เช่น ข้อมูล ลิขสิทธิ์ ชื่อทางการค้า สิทธิบัตร เป็นต้น อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ทางทรัพย์สินเป็นความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นจากความสัมพันธ์ทางสังคม (U.S. Government Publishing Office, n.d.)

สำหรับประเทศสิงคโปร์ได้กำหนดนิยามของคำว่า “ทรัพย์” (Property) ให้หมายความว่า เงิน และบรรดาทรัพย์ทั้งที่เป็นสังหาริมทรัพย์ หรือ อสังหาริมทรัพย์ รวมถึงสิทธิเรียกร้อง ทรัพย์ที่จับต้องไม่ได้หรือไม่มีรูปร่าง และสกุลเงินเสมือน “ทรัพย์สิน” ตามกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ครอบคลุมถึงสิทธิและผลประโยชน์ที่หลากหลาย ทั้งในวัตถุที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ แม้ว่าจะไม่ได้กำหนดไว้อย่างชัดแจ้งในกฎหมายฉบับเดียว แต่แนวคิดเกี่ยวกับทรัพย์สินถูกหล่อหลอมจากคำตัดสินของศาล และหลักการทางกฎหมาย ต่าง ๆ ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว ทรัพย์สินตามกฎหมายของสิงคโปร์นั้น ต้องเป็นสิ่งที่บุคคลสามารถ ครอบครอง ใช้ และโอนกรรมสิทธิ์ให้ผู้อื่นได้ โดยแบ่งออกเป็นหลายประเภท อาทิ อสังหาริมทรัพย์ สังหาริมทรัพย์ สิทธิในทรัพย์สินซึ่งไม่สามารถจับต้องได้ เช่น สิทธิ์ที่สามารถบังคับใช้ผ่านการดำเนินคดีทางกฎหมาย เช่น หนี้ หุ้น และทรัพย์สินทางปัญญา ทรัพย์สินตามกฎหมายของสิงคโปร์จึงต้องมีลักษณะที่สามารถระบุตัวตนของผู้เป็นเจ้าของได้ สามารถถายโอนสิทธิ์การครอบครองระหว่างบุคคลได้ เจ้าของมีสิทธิ์ที่จะหวงกันผู้อื่นจากการใช้หรือได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินนั้น (Office of the Judiciary, 2022)

ในประเทศอังกฤษ “ทรัพย์สิน” มีความหมายกว้าง และครอบคลุมถึงสิทธิและผลประโยชน์ประเภทต่างๆ ไม่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายฉบับเดียว แต่ผ่านตีความผ่านคำพิพากษาของศาลและหลัก

กฎหมายต่าง ๆ โดย ทรัพย์สินตามกฎหมายประเทศอังกฤษ หมายถึง ความสัมพันธ์ทางกฎหมายระหว่างบุคคลกับวัตถุ โดยให้สิทธิและอำนาจแก่บุคคลเหนือวัตถุนั้น สิทธิ์และอำนาจเหล่านี้อาจรวมถึงการครอบครอง การใช้ การยกเว้นผู้อื่น และการโอนกรรมสิทธิ์ โดยทรัพย์สินมีทั้งประเภทที่สามารถจับต้องได้ เช่น ที่ดิน อาคาร สินค้า และจับต้องไม่ได้ เช่น ทรัพย์สินทางปัญญา หนี้ หุ้น ลักษณะเฉพาะของทรัพย์สินในประเทศอังกฤษนั้น ต้องประกอบไปด้วย สามารถแสดงความเป็นเจ้าของได้ มีความสามารถในการโอนสิทธิเหนือทรัพย์สินนั้นจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง และมีสิทธิผูกขาดโดยเจ้าของทรัพย์สินสามารถหวงกันไม่ให้ผู้อื่นเข้าใช้ทรัพย์สินของตน (Study Smarter, 2024)

สำหรับประเทศไทย คำว่า “ทรัพย์” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 137 ได้บัญญัตินิยามความหมายไว้ว่า “ทรัพย์ หมายความว่า วัตถุมีรูปร่าง” และ ตามมาตรา 138 ได้บัญญัติความหมายคำว่าทรัพย์สิน ว่า “ทรัพย์สิน หมายความรวมทั้งทรัพย์และวัตถุไม่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้” จากบทบัญญัติทั้งสองดังกล่าวอาจหมายความรวมได้ว่า “ทรัพย์สิน” หมายถึง วัตถุที่มีรูปร่างและวัตถุไม่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินมีรูปร่างหรือทรัพย์สินไม่มีรูปร่างก็ตาม ต้องมีราคาและถือเอาได้

แนวคิดเกี่ยวกับสัญญา

ตามหลักกฎหมายสัญญาเกิดจากการแสดงเจตนา “เสนอ” และ “สนอง” ต้องตรงกันของ “บุคคล” ตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป เพื่อมุ่งให้เกิดนิติสัมพันธ์อย่างหนึ่งอย่างใด เช่น ก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ ดังนั้น เมื่อคู่สัญญาแสดงเจตนาที่มีเนื้อหาต้องตรงกันสัญญาจึงจะเกิดขึ้น แต่การได้มาซึ่งโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) นั้นเป็นการได้มาโดยการทำธุรกรรมผ่านแพลตฟอร์มบนเทคโนโลยีบล็อกเชน (Block chain) ที่ทำการซื้อขาย โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) กันในแพลตฟอร์มซื้อขายออนไลน์ที่สามารถกำหนดราคาซื้อขายและการชำระราคาที่กำหนดรูปแบบไว้โดยเฉพาะในวิธีที่แตกต่างจากการซื้อขายงานศิลปะโดยทั่วไป ทำให้รูปแบบของการทำธุรกรรมในการได้มาซึ่งโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) มีความแตกต่างไปจากรูปแบบการทำสัญญาตามหลักกฎหมายทั่วไป ดังนั้นหลักการเกิดของสัญญาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพิจารณาว่าการได้มาซึ่งโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) นั้นมีสถานะทางกฎหมายเป็นสัญญาได้หรือไม่

“สัญญาอัจฉริยะ” เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1993 โดยนักคอมพิวเตอร์ที่ชื่อ “Nick Szabo” ซึ่งมีความคิดที่จะพัฒนาการเขียนรหัส Code ในคอมพิวเตอร์ที่ทำให้ระบบคอมพิวเตอร์สามารถดำเนินการทำสัญญาและบังคับให้เป็นไปตามข้อกำหนดของสัญญานั้นได้เอง หากมีเหตุการณ์หรือเงื่อนไขตามที่เขียนไว้ เพื่อทำให้การปฏิบัติและบังคับให้เป็นไปตามสัญญาไม่ต้องอาศัยมนุษย์มาดำเนินการอีกทอดหนึ่ง การทำให้ระบบคอมพิวเตอร์สามารถปฏิบัติและบังคับให้เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญาผ่านกระบวนการทางดิจิทัลที่ได้มีการกำหนดขั้นตอนการทำธุรกรรมโดยอัตโนมัติไว้ล่วงหน้า โดยที่ไม่จำเป็นที่จะต้องมีตัวกลางเข้ามาเป็นผู้ดำเนินการให้ (Sornvith, 2019)

การแสดงเจตนาที่กระทำต่อบุคคลซึ่งอยู่เฉพาะหน้า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 356 บัญญัติว่า “คำเสนอทำแก่บุคคลผู้อยู่เฉพาะหน้าโดยมิได้บ่งระยะเวลาให้ทำคำสนองนั้น เสนอ ณ ที่ใดเวลาใดก็ย่อมจะสนองรับได้แต่ ณ ที่นั้นเวลานั้น ความข้อนี้ท่านให้ใช้ตลอดถึงการที่บุคคลหนึ่งทำคำเสนอไปยังบุคคลอีกคนหนึ่งทางโทรศัพท์ด้วย” ดังนั้น สัญญาที่ทำขึ้นระหว่างบุคคลซึ่งอยู่เฉพาะหน้าจะเกิดขึ้นเมื่อผู้รับคำเสนอที่อยู่เฉพาะหน้า ทราบ การแสดงเจตนาของผู้เสนอแล้วตอบ

รับคำเสนอนั้นทันที และกรณีที่สอง การแสดงเจตนาที่กระทำต่อบุคคลซึ่งมิได้อยู่เฉพาะหน้า มาตรา 361 วรรค 2 บัญญัติว่า “อันสัญญาระหว่างบุคคลซึ่งอยู่ห่างกันโดยระยะทางนั้น ย่อมเกิดเป็นสัญญาขึ้นตั้งแต่เวลาเมื่อคำบอกกล่าวสนองไปถึงผู้เสนอ...” ดังนั้น สัญญาที่ทำขึ้นระหว่างบุคคลซึ่งไม่อยู่เฉพาะหน้า หรือระหว่างบุคคลซึ่งอยู่ห่างกันโดยระยะทางนั้น สัญญาจะเกิดขึ้นเมื่อคำสนอง ไปถึง ผู้เสนอ

แนวคิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา

เมื่อโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้เป็นสินทรัพย์ที่มีความเฉพาะตัวที่มักเกิดขึ้นจากการนำผลงานศิลปะ หรือ ที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “Crypto Art” โดยการนำผลงานศิลปะ เช่น ภาพถ่าย ภาพวาด เพลง วิดีโอ ของสะสม เกม กีฬา การแสดง ที่มีเป็นเอกลักษณ์ในงานนำมาแปลงให้ไฟล์ดิจิทัลด้วยนามสกุลไฟล์ (.JPG) ให้อยู่ในรูปแบบ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ดังนั้น จึงจำต้องพิจารณาถึงการได้มาซึ่ง โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ว่าสินทรัพย์ดังกล่าวมีสถานะเป็นทรัพย์สินทางปัญญาหรือไม่

องค์กรทรัพย์สินทางปัญญาโลกได้ให้นิยามความหมายของ ทรัพย์สินทางปัญญา ไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยการก่อตั้งองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (Convention Establishing the World Property Organization) ไว้ ว่า “ทรัพย์สินทางปัญญา” (Intellectual property) หมายความรวมถึง สิทธิอันเกี่ยวกับงานวรรณกรรมศิลปกรรมและวิทยาศาสตร์ การแสดงของศิลปิน นักแสดง การดำเนินการบันทึกและเผยแพร่ภาพการแสดงนั้น การประดิษฐ์กรรมทุกประเภทที่เกิดจากความอุตสาหะของมนุษย์ การค้นพบทางวิทยาศาสตร์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรม เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ และชื่อหรือสิ่งกำหนดอันเกี่ยวกับการค้าการป้องกันการกระทำอันเป็นการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรม ตลอดจนสิทธิอื่น ๆ อันเป็นผลมาจากการสร้างสรรค์โดยใช้ปัญญาในทางอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ วรรณกรรม และศิลปกรรม (Prasarn, 2017)

กรมทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศไทย ได้ให้นิยามความหมายว่า “ทรัพย์สินทางปัญญา” (Intellectual Property) หมายถึง ผลงานอันเกิดจากการประดิษฐ์ คิดค้น หรือสร้างสรรค์ของมนุษย์ ซึ่งเน้นที่ผลผลิตของสติปัญญาและความชำนาญ โดยไม่คำนึงถึงชนิดของการสร้างสรรค์หรือวิธีการในการแสดงออก ทรัพย์สินทางปัญญาอาจแสดงออกในรูปแบบของสิ่งของที่จับต้องได้ เช่น สินค้าต่าง ๆ หรือในรูปของสิ่งที่จับจับต้องไม่ได้ เช่น บริการ แนวคิดในการดำเนินธุรกิจ กรรมวิธีการผลิตทางอุตสาหกรรม เป็นต้น (Department of Intellectual Property Ministry of Commerce, 2009)

แนวทางการกำกับดูแลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้

ในสหรัฐอเมริกาแนวทางการกำกับดูแลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ยังคงอยู่ในขั้นตอนของการพัฒนาและค่อนข้างไม่ชัดเจน อย่างไรก็ตาม หน่วยงานกำกับดูแลหลายแห่ง รวมถึงสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (SEC) และสำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าโภคภัณฑ์ล่วงหน้า (CFTC) (The Securities and Exchange Commission and the Commodity Futures Trading Commission, 2008) ได้ออกคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการจำแนกและควบคุมโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) โดยระบุว่าโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้อาจถือเป็นหลักทรัพย์ได้หากมีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ของการทดสอบ Howey ซึ่งใช้ในการพิจารณาว่าสัญญาการลงทุนมีคุณสมบัติเป็นหลักทรัพย์หรือไม่ ภายใต้การทดสอบ Howey สัญญาการลงทุนจะเกิดขึ้นหากมีการ

ลงทุนด้วยเงินในองค์กรทั่วไปโดยคาดหวังผลกำไรที่จะได้มาจากความพยายามของผู้อื่นแต่เพียงผู้เดียว (Medium, 2022)

ส่วนประเทศอังกฤษธุรกิจที่เกี่ยวของกับคริปโทเคอร์เรนซี จะต้องอยู่ภายใต้ Money Laundering Regulations (MLRs) ซึ่งธุรกิจนั้น ๆ จะต้องจดทะเบียนกับ FCA และมีการทำกระบวนการทำความรู้จักกับลูกค้า หรือ Know Your Customer (KYC) รวมถึงมีการติดตามการทำธุรกรรมของลูกค้า สำหรับโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) หากจะพิจารณาว่าเข้าข่ายว่าจะต้องอยู่ภายใต้ MLR หรือไม่ จะต้องมีลักษณะที่สำคัญคือ จะต้องแสดงมูลค่าหรือสิทธิตามสัญญา เช่น สิทธิที่จะได้เข้ารับชมการแข่งขันฟุตบอล หากเป็น โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) งานศิลปะ ที่ไม่ได้แสดงมูลค่าหรือสิทธิตามสัญญาก็ไม่ต้องอยู่ภายใต้ข้อบังคับเกี่ยวกับการฟอกเงิน MLRs

สำหรับประเทศสิงคโปร์มีการดำเนินการหลายประการเพื่อจัดการกับระบบบล็อกเชน ซึ่งเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสกุลเงินดิจิทัล รวมถึง โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) โดยในปี ค.ศ. 2021 ธนาคารกลางสิงคโปร์ หรือ Monetary Authority of Singapore (MAS) ได้ควบคุมการแลกเปลี่ยนสกุลเงินดิจิทัลและตัวกลางบางราย โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) เองไม่ได้รับการควบคุมอย่างชัดเจน ในขณะนั้น แต่อยู่ภายใต้กฎหมายที่มีอยู่ที่เกี่ยวข้องกับการฉ้อโกง การคุ้มครองผู้บริโภค และทรัพย์สินทางปัญญา กล่าวคือ 1) พระราชบัญญัติบริการการชำระเงิน หรือ The Singapore Payment Services Act 2019 (PSA) ควบคุมบริการโทเคนการชำระเงินดิจิทัลในสิงคโปร์ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับแพลตฟอร์มและธุรกรรม โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) 2) กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายลิขสิทธิ์และการตัดสินทรัพย์สินทางปัญญามีความเกี่ยวข้องเมื่อจัดการกับ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่มีลิขสิทธิ์ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค (การค้าที่เป็นธรรม) และ 3) กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งสามารถนำไปใช้คุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับการทำธุรกรรม โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ได้

ผลการวิจัย

การกำหนดสถานะทางกฎหมายของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ในประเทศไทย

ในเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดสถานะทางกฎหมายของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้เป็นเรื่องที่ควรพิจารณาและมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากการซื้อขายนั้น ต้องพิจารณาให้เป็นที่ชัดเจนว่า สิ่งที่ซื้อขายนั้นมีสถานะทางกฎหมายอย่างไร และผู้ซื้อผู้ขายมีสิทธิหน้าที่ตามสัญญาอย่างไร รวมถึงจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายประเทศนั้น ๆ หรือไม่เพียงใดซึ่งจากการศึกษาเชิงเปรียบเทียบแนวทางการกำหนดสถานะทางกฎหมายของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ของต่างประเทศ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ในเรื่องของฐานะความเป็นทรัพย์สิน ประเทศสหรัฐอเมริกา โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้สามารถซื้อขายและแลกเปลี่ยนได้เช่นเดียวกับทรัพย์สินอื่น ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของโทเคน

นั้น ๆ โดยหากมีลักษณะตรงตามเกณฑ์ของ Howey Test จะถือเป็นหลักทรัพย์และอยู่ภายใต้กฎหมายหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกา ส่วนในประเทศสิงคโปร์ได้มีความชัดเจนเกี่ยวกับทิศทางการพิจารณาสถานะทางกฎหมายของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ โดยคำตัดสินคดี Janesh s/o Rajkumar v Unknown Person (“CHEFPIERRE”) [2022] SGHC 264 ซึ่งถือว่าเป็นคดีที่สำคัญโดยตัดสิน

ให้โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ถือเป็น “ทรัพย์สิน” ส่วนในประเทศอังกฤษ ได้มีคำพิพากษาในคดี Osbourne v Persons Unknown [2022] EWHC 1021 (Comm) ยอมรับว่าโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้เป็นทรัพย์สินภายใต้กฎหมายอังกฤษ ซึ่งเกิดผลกระทบหลายประการต่อตลาด รวมถึงการทำให้ผู้ลงทุนและซื้อขายกันได้ง่ายขึ้น และให้ความคุ้มครองเจ้าของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้มากขึ้น ส่วนประเทศไทยแม้ยังไม่มีคำพิพากษาเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวนี้อย่างชัดเจนเหมือนเช่นประเทศสิงคโปร์และประเทศอังกฤษ แต่ผู้เขียนมีความเห็นว่า จากนิยามศัพท์ทางกฎหมายของทรัพย์สิน ว่าเป็นวัตถุที่มีรูปร่างหรือวัตถุไม่มีรูปร่างก็ได้ ซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ เมื่อ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) เป็นสิ่งที่ไม่มีรูปร่างในโลกกายภาพ ซึ่งมีราคาในระบบเศรษฐกิจ และบุคคลสามารถเข้าถือเอาเพื่อครอบครองได้ตามความเป็นจริงในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จึงควรมีสถานะดังความหมายคำว่า “ทรัพย์สิน” รวมถึงควรสิทธิ ที่เกิดขึ้นอันเกี่ยวเนื่องกับความเป็นทรัพย์สินทุกประการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ศาลของประเทศสิงคโปร์และศาลของประเทศอังกฤษได้ให้การรับรองไว้ว่า โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ถือเป็นทรัพย์สิน

ในเรื่องของฐานะความเป็นสัญญา แต่ละประเทศที่ศึกษายังไม่มีแนวทางที่ชัดเจนเช่นเดียวกัน ขาดคำวินิจฉัยทางกฎหมายที่แน่ชัดและความไม่แน่นอนอันเนื่องมาจากธรรมชาติของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งคำตัดสินของศาลในประเทศสิงคโปร์และประเทศอังกฤษ ที่ได้ยอมรับว่าโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้เป็นทรัพย์สิน เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการพิจารณาโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ในฐานะที่เป็นสัญญาต่อไป สำหรับประเทศไทย จากที่ได้พิจารณาถึงหลักการเกิดสัญญาไปตามข้างต้นเห็นว่า การซื้อขายโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น ควรจัดเป็นนิติกรรมสัญญาลักษณะหนึ่ง เนื่องจากมีคู่สัญญา 2 ฝ่าย คือ ผู้ซื้อและผู้ขาย โดยผู้ซื้อมีการแสดงเจตนาประสงค์ชำระราคา เพื่อแลกกับการถือครองกรรมสิทธิ์ในโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกัน มีลักษณะเป็นสัญญาต่างตอบแทน ด้วยการแสดงเจตนาที่กระทำต่อบุคคลซึ่งมิได้อยู่เฉพาะหน้าผ่านการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ในเรื่องของฐานะความเป็นทรัพย์สินทางปัญญา ผู้เขียนมีความเห็นว่า โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้มีลักษณะเป็นทรัพย์สินทางปัญญาทุกประการ กล่าวคือ ที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานสร้างสรรค์ทาง วรรณกรรมและศิลปะ ผู้สร้างสรรค์ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ จึงควรได้รับสิทธิในการคุ้มครองเช่นเดียวกับทรัพย์สินทางปัญญา สอดคล้องกับแนวปฏิบัติจากสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาแห่งสิงคโปร์ หรือ The Intellectual Property Office of Singapore (IPOS) ที่ได้ออกคู่มือเกี่ยวกับข้อพิจารณาเกี่ยวกับสิทธิ์ในทรัพย์สินทางปัญญาของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ คู่มือนี้ได้ยอมรับถึงศักยภาพของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ที่ควรจะได้รับการพิจารณาเป็นทรัพย์สินทางปัญญา อย่างไรก็ตามปัจจุบันแนวทางการกำกับดูแลทั่วโลกเกี่ยวกับโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ยังมีอยู่น้อยมากและเป็นที่ถกเถียงว่าโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้จะอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎระเบียบด้านสินทรัพย์ดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันของแต่ละประเทศหรือไม่ โดยส่วนใหญ่แล้วแต่ละประเทศจะยังไม่ได้พัฒนากรอบการกำกับดูแลเฉพาะสำหรับโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ แม้ว่าจะมีการบังคับใช้หรือออกแผนในการกำกับดูแลสินทรัพย์ดิจิทัลอย่างแพร่หลายแล้ว แต่ยังไม่เป็นที่ชัดเจนเพียงพอ การวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการกำกับดูแลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ในประเทศไทย จึงเป็นการพิจารณาศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องควบคู่ไปกับการพัฒนาธุรกิจดังกล่าวนี้ต่อไป

การกำกับดูแลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ในประเทศไทย

จากการศึกษาแนวทางการกำกับดูแลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ของต่างประเทศ พบว่า การกำกับดูแลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้จะพิจารณาจากประเภทและลักษณะของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ว่าเข้าข่ายอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกฎหมายใด ตัวอย่างเช่น หากผู้ถือโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ มีส่วนร่วมในผลกำไร ได้รับเงินปันผลจากบริษัทที่ออกหรือแสดงสิทธิทางกฎหมาย หรือผลประโยชน์ความเป็นเจ้าของในบริษัท ห้างหุ้นส่วน หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้นั้น ก็อาจเข้าข่ายเป็นหลักทรัพย์ภายใต้กฎหมาย Securities and Futures Act ของประเทศสิงคโปร์

สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีกฎหมายด้านหลักทรัพย์ที่กำหนดไว้ว่าสินทรัพย์ดิจิทัลถือเป็น “หลักทรัพย์” ซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมาย Securities Act of 1933 และ Securities Exchange Act of 1934 และหากสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทนั้นถือว่าเป็น “สัญญาการลงทุน” ตามแนวคำพิพากษาของศาลสูงสุดของสหรัฐอเมริกาในคดี SEC v. W.J. Howey Co. (1946) (Howey Test) สัญญาการลงทุนที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายนี้มีหลักการอยู่ 4 ประการ 1) มีการลงทุนเงิน 2) เป็นการลงทุนในกิจการ 3) มีความคาดหวังผลกำไรจากกรลงทุน 4) กำไรที่ได้เกิดจากความพยายามของบุคคลอื่น จึงทำให้สินทรัพย์ดิจิทัลหลาย ๆ สกุลเงิน อาจถูกพิจารณาว่าเข้าข่ายเป็น “หลักทรัพย์” และแพลตฟอร์มที่ให้บริการเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลดังกล่าว อาจถูกพิจารณาว่าเข้าข่ายเป็นการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับหลักทรัพย์ได้ ซึ่งเป็นจุดเด่นของประเทศสหรัฐอเมริกาในด้านหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา ซึ่งหากเข้าหลักเกณฑ์ครบถ้วนก็จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย Securities Act of 1933 และ Securities Exchange Act of 1934 ทันที

สำหรับประเทศอังกฤษ มีความชัดเจนว่าโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนได้นั้นได้รับการคุ้มครองได้ฐานะที่เป็นทรัพย์สิน ตามคำตัดสินของศาลในคดี Osbourne v Persons Unknown & Anor [2022] EWHC 1021 (Comm).. และยังได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศอังกฤษ หรือ Copyright, Desigh and Patents Act 1988 (CDPA) ซึ่งในปัจจุบันนั้นเป็นกฎหมายที่บังคับใช้สำหรับงานที่ได้มีการสร้างสรรค์และมุ่งเน้นในเรื่องการคุ้มครองหลักความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยได้ให้นิยามและความหมายของลิขสิทธิ์ไว้ว่างานที่ได้รับความคุ้มครองนั้นจะต้องเป็นงานสร้างสรรค์ตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขของกฎหมาย ลิขสิทธิ์เป็นการคุ้มครองสำหรับการนำเสนอถึงความคิด โดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าต้องเป็นงานสร้างสรรค์ทางวรรณกรรม การละคร ดนตรีกรรม ศิลปกรรม งานสร้างสรรค์ทางภาพยนตร์ การบันทึกเสียง การแพร่ภาพแพร่เสียง และการจัดรูปแบบการพิมพ์ กล่าวคือต้องเป็นงานที่มีความคิดริเริ่ม เช่น ต้องเป็นงานที่ผู้สร้างสรรค์สร้างขึ้นมาจากความคิดริเริ่มของตนเองโดยไม่ได้ลอกเลียนแบบใครรวมทั้งต้องมีความพยายามที่เพียงพอสำหรับการสร้างสรรค์งานเพื่อให้ได้รับลิขสิทธิ์และผู้สร้างสรรค์นั้นต้องมีสัญชาติอังกฤษ

สำหรับประเทศสิงคโปร์ มีความชัดเจนว่าโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนได้นั้นได้รับการคุ้มครองได้ฐานะที่เป็นทรัพย์สิน ตามคำตัดสินของศาลในคดี Janesh s/o Rajkumar v Unknown Person (CHEFPIERRE) [2022] SGHC 264. แต่อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีความชัดเจนว่าโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ จะถูกควบคุมโดยกฎหมายหรือข้อบังคับใดของประเทศสิงคโปร์ เนื่องจากหน่วยงานที่มีอำนาจไม่ได้ออกข้อบังคับหรือคำตัดสินที่ชัดเจนเกี่ยวกับสถานะทางกฎหมายของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ แต่เมื่อได้รับการยืนยันโดยคำตัดสินของศาลว่าโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้เป็นทรัพย์สินมีค่าที่

สมควรได้รับความคุ้มครอง ก็สามารถอนุมานไปได้ว่าเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลที่มีสิทธิ์ได้รับการปกป้องและเป็นมากกว่าการรวบรวมตัวเลขและรหัสที่จัดเก็บไว้ในบล็อกเชน ผู้ออกโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ที่สำคัญอาจได้รับการสนับสนุนให้มีการลงทะเบียนและต้องเปิดเผยมากขึ้น

สำหรับการกำกับดูแลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ หรือ Non-Fungible Token (NFT) ในประเทศไทยนั้น สามารถพิจารณาได้ดังนี้

การกำกับดูแลตามพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561

พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 เป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อควบคุมการทำธุรกรรม ซึ่งกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับและการควบคุมการดำเนินกิจกรรมและการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล ตามพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 ไม่ได้มีการกำหนดเกี่ยวกับ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ไว้โดยเฉพาะ

ปัจจุบันธุรกิจ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) มีการเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยไม่มีกฎหมายที่กำกับดูแลเรื่องนี้โดยเฉพาะ และเมื่อได้ศึกษากฎหมายดังกล่าวแล้วพบว่า สินทรัพย์ดิจิทัลประเภท โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) นั้น ไม่ได้ถูกนิยามความหมายถึงความเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลโดยตรง แต่กฎหมายคุ้มครองสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทอื่นทั้งที่มีความเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลเช่นกัน การที่จะต้องให้ ก.ล.ต. พิจารณาถึงประเภทโทเคน โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ตามเงื่อนไขที่กำหนดนั้น เป็นการวางขอบเขตกฎหมายที่แคบเกินไป ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของการลงทุน การเงิน และการคุ้มครองสินทรัพย์ดิจิทัล เนื่องจากในตลาด โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) นั้นยังขาดคุณสมบัติการเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลภายใต้กฎหมายฉบับนี้

การกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

จากสถานการณ์ปัจจุบัน การซื้อขาย โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ถ้าหากมองในมุมผู้ซื้อ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ที่มีลิขสิทธิ์หรือมีสิทธิที่ควรจะได้รับตามกฎหมายลิขสิทธิ์ว่าการซื้อโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ดังกล่าวนั้นทำให้ได้สิทธิถึงความเป็นเจ้าของในลิขสิทธิ์อย่างแท้จริงหรือไม่อย่างไร หรืออาจจะกล่าวได้ว่าผู้ซื้อ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) อาจจะไม่ได้ลิขสิทธิ์ในงานจริงที่มีอยู่ในโลกกายภาพเลย ในประเด็นนี้ จึงต้องพิจารณาถึงเรื่องการโอนกรรมสิทธิ์ในลิขสิทธิ์ ซึ่งในการซื้อขาย โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) นั้น จะมีการทำการซื้อขายผ่าน สัญญาอัจฉริยะ (smart contract) มีเงื่อนไขหรือข้อกำหนดในการอนุญาตให้ใช้สิทธิของ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) บนแพลตฟอร์มการซื้อขาย ซึ่งอยู่ในรูปแบบ Licensing Agreement หรือสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ ทั้งนี้หากไม่สามารถเพิ่มการระบุเงื่อนไขในสัญญาได้เพิ่มเติม คู่สัญญาหรือผู้ซื้อกับผู้ขายนั้นสามารถที่จะทำข้อตกลงเพิ่มเติมต่างไปจากข้อกำหนดของแพลตฟอร์มก็ได้แล้วแต่จะตกลงกัน ถือว่าเป็นทางออกสำหรับปัญหาในเรื่องของการครอบครองสิทธิในลิขสิทธิ์หรือกรรมสิทธิ์ในเบื้องต้นได้ เมื่อ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) นั้นเป็นโทเคนที่มีความเฉพาะตัว

เมื่อพิจารณาในประเด็นเรื่องการนำผลงานของบุคคลอื่นออกเป็นโทเคนของตนเอง ซึ่งเป็นผลงานที่ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์แล้วนั้น มีกฎหมายใดมารองรับหรือแก้ปัญหาดังกล่าว โดยหากพิจารณา พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 ที่ได้มีการแก้ไขโดยพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางประการ เพื่อขยายขอบเขตการคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ให้กว้างมากยิ่งขึ้น ถือได้ว่าเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องหลักสูญสิ้นซึ่งสิทธิเพื่อปกป้องงานลิขสิทธิ์ หรือสิทธิของเจ้าของผลงานอันมีลิขสิทธิ์ที่แท้จริงที่มีผลงานนั้นอยู่ในรูปแบบดิจิทัลโดยให้นำไปบังคับใช้กับงานดิจิทัลทุกประเภท โดยมีการเพิ่มข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ไว้ 3 ประการ ซึ่ง มาตรา 32/1 นั้นเป็น การนำหลักการสูญสิ้นซึ่งสิทธิ (Exhaustion of Rights) และ หลักการขายครั้งแรก (First Sale Doctrine) มาเป็นข้อกำหนดของการยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ทำให้เกิดความชัดเจนเพื่อให้เกิดความชัดเจนแก่ประชาชนว่าการนำงานอันมีลิขสิทธิ์ที่ตนได้ โดยที่พิจารณาจากหลักกรรมสิทธิ์ที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายและหากนำไปจำหน่ายจ่ายโอนไม่ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์

หากเปรียบกับกรณีของการซื้อขายโทเคนดิจิทัลนั้นถือว่าเป็นการนำหลักสูญสิ้นซึ่งสิทธิมาบังคับใช้ได้หรือไม่นั้น เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า โทเคนดิจิทัลนั้นถือว่าเป็นวัตถุที่จับต้องไม่ได้และอยู่ในรูปแบบดิจิทัล ยังไม่เป็นที่แน่ชัดว่าจะสามารถนำหลักสูญสิ้นซึ่งสิทธิในมาตรา 32/1 นำไปบังคับใช้กับโทเคนดิจิทัลได้หรือไม่ เมื่อนำมาวิเคราะห์กับกรณีโทเคนดิจิทัลประเภท โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ในมุมของกรณีคุ้มครองสิทธิเมื่อมีการซื้อขายโทเคนที่เป็นผลงานอันมีลิขสิทธิ์ที่มีการทำซ้ำหรือการได้มาซึ่งเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ของเจ้าของผลงานที่อยู่ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลเนื่องจากไม่ใช่วัตถุที่จับต้องได้และหากพิจารณาต่อว่าข้อมูลดิจิทัลนั้นสามารถได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ หากจะนำมาตรา 32/1 ไปบังคับใช้กับโทเคนดิจิทัลด้วยต้องพิจารณาถึงเรื่องของสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ และสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิดังกล่าวได้กำหนดสิทธิในเรื่องต่าง ๆ ไว้มากน้อยเพียงใด

อย่างไรก็ดีเมื่อพิจารณาในอีกมุมหนึ่งพบว่าผลงานอันมีลักษณะเป็นลิขสิทธิ์ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ที่ถูกบันทึกไว้ในรูปแบบดิจิทัลหรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ยังไม่มีสถานะทางกฎหมายที่ชัดเจนและผลทางกฎหมายที่เท่าเทียมกันเพื่อจะได้นำหลักที่สูญสิ้นซึ่งสิทธิไปบังคับใช้อย่างเหมาะสม

สรุปและอภิปรายผล

สถานะของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ตามกฎหมายไทย

จากการศึกษาเชิงเปรียบเทียบแนวปฏิบัติของต่างประเทศ ผู้เขียนเห็นว่าเมื่อโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) เป็นสิ่งที่ไม่มีรูปร่างในโลกกายภาพ ซึ่งมีราคาในระบบเศรษฐกิจ และบุคคลสามารถเข้าถือเอาเพื่อครอบครองได้ตามความเป็นจริงในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จึงควรมีสถานะดังความหมายคำว่า “ทรัพย์สิน” รวมถึงควรสิทธิ ที่เกิดขึ้นอันเกี่ยวเนื่องกับความเป็นทรัพย์สินทุกประการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ศาลของประเทศสิงคโปร์และศาลของประเทศอังกฤษได้ให้การรับรองไว้ว่าโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ถือเป็นทรัพย์สิน

ในเรื่องของฐานะความเป็นสัญญานั้น เมื่อพิจารณาบทบัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับการแสดงเจตนาด้วยใช้วิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ ประกอบกับหลักกฎหมายซื้อขายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วยแล้ว ถือว่าการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่าได้มีการ

ส่งเมื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมูลที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ส่งข้อมูล เป็นการแสดงเจตนาที่กระทำต่อบุคคลซึ่งมิได้อยู่เฉพาะหน้า จึงอาจกล่าวได้ว่า การซื้อขาย โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น จัดเป็นนิติกรรมสัญญาลักษณะหนึ่ง

ในฐานะทรัพย์สินทางปัญญาในต่างประเทศยังไม่มีความชัดเจน แม้ว่าโดยทั่วไปโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้จะเป็นเนื้อหาที่สร้างสรรค์ขึ้นและอาจมีลิขสิทธิ์ได้ ในสิงคโปร์ มีความคืบหน้าโดยคู่มือของ IPOS ระบุว่าโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ เป็นงานสร้างสรรค์ แต่ยังต้องพิจารณาในรายละเอียดทางเทคโนโลยีและการตีความของศาล สำหรับประเทศไทย ผู้เขียนเห็นว่า โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ เป็นงานสร้างสรรค์รูปแบบหนึ่ง แต่มีประเด็นต้องพิจารณาว่าสิทธิ์ในผลงานจะตกเป็นของผู้ซื้อด้วยหรือไม่ ตามหลักแล้วลิขสิทธิ์ยังคงเป็นของผู้สร้างสรรค์ เว้นแต่จะมีการตกลงเป็นอย่างอื่น ผู้ซื้อ NFT อาจได้เพียงสิทธิครอบครองโทเคน ไม่ได้สิทธิ์ในลิขสิทธิ์

การกำกับดูแลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ตามกฎหมายไทย

การกำกับดูแลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ในประเทศไทยนั้น เมื่อพิจารณาในส่วนของการกำกับดูแลสินทรัพย์ดิจิทัล ตามพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 เห็นว่ายังไม่มีการกำหนดหรือการให้คำนิยามถึง โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ไว้เป็นการเฉพาะ จึงจำต้องพิจารณารายละเอียดและองค์ประกอบของ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) เป็นรายกรณีไป หากพิจารณาประกอบกับแนวทางการตีความ ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) โดยเห็นว่า มีโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้บางชนิดที่ไม่เข้าเงื่อนไขการเป็นโทเคนดิจิทัล กล่าวคือ โทเคนที่ไม่มีการกำหนดสิทธิในการได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการหรือสิทธิอื่นใดที่เฉพาะเจาะจง หรือถูกใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าบริการ หรือสิทธิอื่นใด หรือแลกเปลี่ยนระหว่างสินทรัพย์ดิจิทัล โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ดังกล่าว ก็จะไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 จะเห็นว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์นั้น ไม่ได้กำหนดให้สินทรัพย์ดิจิทัล โดยได้ให้เหตุผลในเรื่องนี้ว่าเป็นการแยกการใช้กฎหมายกันอย่างชัดเจน ระหว่างกฎหมายสำหรับ หลักทรัพย์ และ สินทรัพย์ดิจิทัล ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า การที่กฎหมายได้นิยามเช่นนี้นั้นเป็นการนิยามความหมายและการบังคับใช้ที่แคบเกินไป ซึ่งเมื่อศึกษากฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ในเรื่องการกำกับดูแลสินทรัพย์ดิจิทัล โดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกา (U.S. Securities and Exchange Commission: U.S. SEC) หรือ ก.ล.ต. สหรัฐฯ มีการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการเสนอขายหลักทรัพย์โดยไม่ได้ขึ้นทะเบียน จากแนวทางการพิจารณาตามหลัก Howey Test ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวนั้น ทำให้เห็นอีกมุมหนึ่งว่าการกำหนดหรือบังคับใช้กฎหมาย ทำให้มีผลกระทบต่อการลงทุนและเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ทำให้เห็นว่าหากประเทศไทยนั้นสามารถที่จะผลักดันให้กลายเป็นหลักทรัพย์ได้ในอนาคตจะทำให้เกิด ตลาดที่กว้างมากขึ้นและสามารถปรับในมุมมองการใช้กฎหมายให้มีความสอดคล้องกับต่างประเทศได้ด้วย

เมื่อปัจจุบันธุรกิจโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) มีการเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยไม่มีกฎหมายที่กำกับดูแลเรื่องนี้โดยเฉพาะ และเมื่อได้ศึกษาพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 พบว่า กฎหมายดังกล่าวไม่ได้กำหนดนิยามของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ให้เป็นสินทรัพย์ดิจิทัลโดยตรง แต่คุ้มครองสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทอื่นทั้งที่มีความเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลเช่นกัน

การที่จะต้องให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) พิจารณาถึงประเภท โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดนั้น เป็นการวางขอบเขตกฎหมายที่แคบเกินไป ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของการลงทุน การเงิน และการคุ้มครองสินทรัพย์ดิจิทัล เนื่องจากในตลาดโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้นั้นยังขาดคุณสมบัติการเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลภายใต้กฎหมายฉบับนี้

การกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ในประเทศไทยนั้นยังไม่สามารถที่จะคุ้มครองสินทรัพย์ดิจิทัลที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ได้อย่างครบถ้วนด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับปัจจุบัน เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า เนื่องจากโทเคนดิจิทัล เป็นวัตถุที่จับต้องไม่ได้และอยู่ในรูปแบบดิจิทัล อาจจะจำต้องพิจารณาแยกส่วนของกรรมสิทธิ์และการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ ซึ่งในได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์หรือไม่นั้นยังไม่เป็นที่แน่ชัดว่าข้อมูลดิจิทัลสามารถได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์หรือไม่ เนื่องจากเจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้ประกอบธุรกิจกำหนดให้การได้มาซึ่งงานจำพวกข้อมูลดิจิทัลอยู่ในลักษณะของสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ (Licensing Agreement) อาจส่งผลให้ไม่มีการโอนกรรมสิทธิ์เกิดขึ้นได้ จึงยังไม่เป็นที่แน่ชัดว่าจะสามารถนำหลักสูญสิ้นซึ่งสิทธิมาบังคับใช้กับโทเคนดิจิทัลได้หรือไม่ เพื่อที่จะเป็นการคุ้มครองผู้ที่ซื้อหรือผู้ที่ถือโทเคนดิจิทัลตามหลักของกฎหมายลิขสิทธิ์

ข้อเสนอแนะ

ผู้เขียนมีความเห็นว่า โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ควรมีสถานะเป็นทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยเป็นทรัพย์สินประเภทสินทรัพย์ดิจิทัล เนื่องจากเป็นวัตถุที่ไม่มีรูปร่างเพราะอยู่ในรูปแบบของหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีราคาและอาจถือเอาได้ ตามนิยามของพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลฯ การแสดงเจตนาต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการซื้อขายโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) นั้น เป็นการแสดงเจตนาที่กระทำต่อบุคคลซึ่งมิได้อยู่เฉพาะหน้า จึงอาจกล่าวได้ว่า การซื้อขาย โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ จัดเป็นการทำธุรกรรมอย่างสัญญาอิเล็กทรอนิกส์ และในเรื่องของทรัพย์สินทางปัญญา โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ถือเป็นงานสร้างสรรค์ชนิดหนึ่ง ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับงานอันมีลิขสิทธิ์

สำหรับการกำกับดูแลสินทรัพย์ดิจิทัลประเภท โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ตามพระราชกำหนดว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 ผู้เขียนเห็นว่า ควรจะต้องมีการแก้ไขและเพิ่มเติมในมาตรา 3 บทนิยามความหมายของ สินทรัพย์ดิจิทัล ควรจะกำหนดนิยามของโทเคนดิจิทัลไว้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น และแนวทางการตีความของสินทรัพย์ดิจิทัลควรจะมีแนวทางอย่างชัดเจนและปรับเข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบันได้มากยิ่งขึ้น และเห็นว่าการที่ประเทศไทยออกกฎหมายที่แยกกันตามที่ได้อธิบายไปนั้น ทำให้กฎหมายมีขอบเขตที่แคบเกินไป อีกทั้งการตีความและการปรับใช้นั้นยังไม่มีความชัดเจนมากพอกับปัจจุบัน จึงต้องมีการการกำหนดขอบเขตการบังคับใช้ให้กว้างขึ้น กล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 5 แห่งพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 ให้คริปโทเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัลเป็นหลักทรัพย์ได้ ซึ่งขอบเขตการบังคับใช้พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 5 โดยกำหนดให้หลักทรัพย์ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 โดยไม่ให้ถือเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลตามพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 จากบทบัญญัติดังกล่าวจึงต้องแก้ไขให้กฎหมายมีความสอดคล้องกันเพื่อที่จะปรับใช้ในสถานการณ์ในปัจจุบันได้และเกิดความชัดเจนในการกำกับดูแลมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อพิจารณาเหรียญหรือโทเคนที่มีอยู่และเกิดขึ้นใหม่ว่าเป็นสัญญาการลงทุนหรือหลักทรัพย์

หรือไม่ โดยใช้การทดสอบ Howey กล่าวคือ มีการลงทุนเป็นตัวเงิน ร่วมในกิจการทั่วไป มีความคาดหวังว่าจะมีกำไร และกำไรมาจากการทำงานของคนอื่น ซึ่งจะเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนยิ่งขึ้นสำหรับการพิจารณาสถานะของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ทั้งนี้ต้องประกอบควบคู่กับการกำหนดมาตรการกำกับดูแลแบบอ่อน ซึ่งอาจเป็นไปในลักษณะกำหนดกฎเกณฑ์ ข้อตกลง หรือคู่มือสำหรับให้ผู้ประกอบธุรกิจศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลถือปฏิบัติ

References

Department of Intellectual Property, Ministry of Commerce. (2009*). Basic knowledge of intellectual property*. Retrieved from https://www.ipthailand.go.th/images/633/book/basic_IP.pdf (in Thai)

Limparangsri, S. (2019). Law 4.0 Smart contract - Expectation and reality. *Bon Bundit, 75*(1), 45-65. (in Thai)

Medium. (2022). What is a Meme Coin or Token? 6 Clear Signs to Help You Identify One. Retrieved from https://medium.datadriveninvestor.com/what-is-a-meme-coin-or-token-6-clear-signs-to-help-you-identify-one-f4d8744b9e58

Office of the Judiciary. (2022). Legal system of the Republic of Singapore. Retrieved from https://dunlaphaha.coj.go.th/articles/285 (in Thai)

Study Smarter. (2024). Property law: Meaning, examples, cases & acts. Retrieved from https://www.studysmarter.co.uk/explanations/law/uk-legal-system/property-law/

Somsamasuwan, P. (2017). *Legal measures with regard to intellectual properties protection: case study of copyrighted protection on cinematographic works* (Master's thesis, Sripatum University). Retrieved from https://dspace.spu.ac.th/items/505ebd96-6f76-4cbc-9357-e55719769a78 (in Thai)

The Securities and Exchange Commission (SEC) and the Commodity Futures Trading Commission (CFTC). (2008). Memorandum of Understanding Between the U.S. Securities and Exchange Commission and the U.S. Commodity Futures Trading Commission Regarding Coordination in Areas of Common Regulatory Interest. Retrieved from https://www.cftc.gov/sites/default/files/idc/groups/public/@newsroom/documents/file/cftc-sec-mou030608.pdf

U.S. Government Publishing Office. (n.d.). *40 U.S.C. § 102 - Definitions*. Retrieved from https://www.govinfo.gov/link/uscode/40/102